

24 มิถุนายน 2569

การประชุมคณะกรรมการยกย่อง ด้านการพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ ครั้งที่ 5/2569

ระเบียบวาระการประชุม

- ❑ ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ
- ❑ ระเบียบวาระที่ 2 รับรองร่างรายงานการประชุมคณะกรรมการร่างด้านการพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ ครั้งที่ 4/2569
- ❑ ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา
  - 3.1 การลดสัดส่วนเศรษฐกิจนอกระบบ
  - 3.2 การพัฒนา SMEs ให้แข่งขันได้อย่างเป็นธรรม
- ❑ ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)
  - 4.1 เรื่องกำหนดการประชุมคณะกรรมการฯ

วาระที่ 1

เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

วาระที่ 2

รับรองร่างรายงานการประชุมคณะกรรมการยกร่างด้านการพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ ครั้งที่ 4/2569

วาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

3.1 การลดสัดส่วนเศรษฐกิจนอกระบบ

3.2 การพัฒนา SMEs ให้แข่งขันได้อย่างเป็นธรรม

กรอบแนวคิดร่างแผนฯ 14 ด้านเศรษฐกิจ

“เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น อย่างทั่วถึง และยั่งยืน”

แผน 14 การเพิ่มผลิตภาพ และความสามารถในการแข่งขัน

“ข้อมและเสริมรากฐาน สร้างอนาคต”

วัตถุประสงค์

ธำมการพัฒนา

5 เสาหลัก การพัฒนา

เป้าหมาย

ประเด็นและ แนวทางการพัฒนา

1 มุ่งยกระดับผลิตภาพ PRODUCTIVITY

- เศรษฐกิจขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้น
- เพิ่มอัตราการขยายตัวของผลิตภาพแรงงานและผลิตภาพการผลิตรวม (TFP)
- สัดส่วนรายจ่าย R&D ต่อ GDP เพิ่มขึ้น

การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจรายสาขา และยกระดับเครื่องยนต์เศรษฐกิจใหม่

- ข้อม ภาคการผลิตเดิมที่มีศักยภาพ (เกษตร เกษตรแปรรูป ท่องเที่ยว)
- สร้าง เครื่องยนต์เศรษฐกิจใหม่ (อุตสาหกรรม Hi-tech ยานยนต์สมัยใหม่และชิ้นส่วน ยานยนต์ การแพทย์และสุขภาพ wellness)
- สร้าง การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม
- สร้าง ระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล

2 เสริมสร้างความสามารถ ในการปรับตัว ADAPTABILITY

- อัตราการเรียนรู้อุตลอดชีวิต/อบรมทักษะของวัยแรงงานเพิ่มขึ้น
- อัตราการเข้าสู่ตลาดของกิจการใหม่เพิ่มขึ้น
- สัดส่วนการจ้างงานในสาขาเป้าหมายเพิ่มขึ้น

การพัฒนาาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการปรับตัวของแรงงาน ธุรกิจ และภาครัฐ

- สร้าง สภาพแวดล้อมที่จูงใจให้แรงงานปรับตัวทักษะ
- ข้อม พลวัตทางธุรกิจ
- สร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแข่งขันที่เป็นธรรม

3 สร้างโอกาสและกระจายประโยชน์ อย่างทั่วถึง INCLUSIVITY

- สัดส่วนการจ้างงานนอกระบบลดลง
- เพิ่มรายได้แรงงานและความมั่งคั่งของคนไทย
- ขยายฐานภาษี
- สัดส่วนสินเชื่อของ SMEs ต่อสินเชื่อรวมเพิ่มขึ้น

การลดสัดส่วนเศรษฐกิจนอกระบบ

- ข้อม ระบบควบคุมครองทางสังคม และการบูรณาการฐานข้อมูลภาครัฐ
- สร้าง แรงจูงใจให้ผู้ประกอบการและแรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบ

การพัฒนา SMEs ให้แข่งขันได้อย่างเป็นธรรม

- ข้อม ระบบกลไกการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ให้แก่ผู้ประกอบการ
- สร้าง ศักยภาพของ SMEs ให้เติบโต และเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิต

4 สร้างภูมิคุ้มกัน Resiliency

- สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ลดลง
- เพิ่มสัดส่วนรายได้ของรัฐบาลต่อ GDP
- ลดสัดส่วนหนี้ผิดนัดชำระต่อสินเชื่อรวม
- ลดจำนวนอาชญากรรมทางการเงิน

การบริหารจัดการภาครัฐ

- ข้อม เสถียรภาพทางการคลัง
- สร้าง กลไกภาคการเงินให้มีประสิทธิภาพ

3.1 การลดสัดส่วนเศรษฐกิจนอกระบบ

**3.1.1 ปรับระบบความคุ้มครองทางสังคม บูรณาการระบบบริหารจัดการฐานข้อมูลกลาง
ภาครัฐ**

3.1.2 สร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการและแรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบ

นิยามเศรษฐกิจนอกระบบ

เศรษฐกิจนอกระบบมีการให้นิยามที่หลากหลาย โดยหน่วยงานระหว่างประเทศสำคัญได้กำหนดนิยาม ดังนี้

แหล่งที่มา	คำ/มิติที่ใช้	ความหมายของนิยาม
ILO	Informal economy	กิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งหมดของแรงงานและหน่วยเศรษฐกิจที่ในทางกฎหมายหรือในทางปฏิบัติ ไม่ได้รับความคุ้มครองหรือได้รับความคุ้มครองที่ไม่เพียงพอจากภาครัฐ
	Informal employment	งานนอกระบบทั้งหมดที่สิทธิ์และสวัสดิการขั้นพื้นฐานไม่ได้รับการคุ้มครองภายใต้กรอบกฎหมายแรงงาน ไม่ว่าจะปฏิบัติงานอยู่ในภาคส่วนในระบบ นอกระบบ หรือในครัวเรือน
World Bank	Informal economy <ul style="list-style-type: none"> informal labor informal businesses informal production 	เศรษฐกิจนอกระบบแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> แรงงานที่ไม่อยู่ภายใต้กฎหมายแรงงาน ฐานภาษีเงินได้ หรือได้รับความคุ้มครองทางสังคม ภาคธุรกิจที่ดำเนินการโดยไม่มีใบอนุญาตหรือไม่จดทะเบียนกับรัฐ การผลิตสินค้าและบริการที่ไม่ได้การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นทางการ
OECD	Informal economy <ul style="list-style-type: none"> Informal employment Informal firms / enterprises Hidden / unmeasured / untaxed activities 	เศรษฐกิจนอกระบบแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> แรงงานที่ไม่ได้รับการคุ้มครองโดยระบบสวัสดิการอย่างเป็นทางการ เช่น ไม่อยู่ในระบบสมทบประกันสังคมหรือบำนาญภาคบังคับ กิจการที่ไม่จดทะเบียน ไม่เข้าสู่ระบบกำกับดูแล ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบเศรษฐกิจ หรือไม่อยู่ระบบภาษี กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจริงแต่ไม่มีการเก็บข้อมูลอย่างครบถ้วน
สำนักงานสถิติแห่งชาติ	แรงงานนอกระบบ	แรงงานที่ไม่ได้รับความคุ้มครองหรือไม่อยู่ในระบบประกันสังคมหรือระบบคุ้มครองอย่างเป็นทางการ

นิยามเศรษฐกิจนอกระบบ

เมื่อพิจารณาจากนิยามเศรษฐกิจนอกระบบ (Informal Economy) จะสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มประกอบ โดยในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 14 นี้จะมุ่งเน้นไปที่ **กลุ่มที่ 1 กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่กฎหมาย/บริการของรัฐ/สวัสดิการของรัฐเข้าไม่ถึง**

กลุ่ม	หน่วยงานที่ใช้	ลักษณะกิจกรรม
กลุ่มที่ 1 กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่กฎหมาย/บริการของรัฐ/สวัสดิการของรัฐเข้าไม่ถึง	<ul style="list-style-type: none"> OECD (Informal employment) ILO World Bank สำนักงานสถิติแห่งชาติ 	เป็นกิจกรรมทุกสาขาที่ไม่มีอยู่ในระบบภาษีและไม่มีการจ้างที่แน่นอน บางส่วนอาจอยู่นอกกรอบการควบคุมของกฎหมาย
กลุ่มที่ 2 กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ไม่มีการบันทึกไว้ในระบบบัญชีประชาชาติ	<ul style="list-style-type: none"> OECD (Informal firms / enterprises) ILO World Bank 	การผลิตในระบบเศรษฐกิจที่ไม่มีการบันทึกอย่างเป็นทางการ รวมถึงการผลิตโดยครัวเรือนเพื่ออุปโภคบริโภคภายในครัวเรือน
กลุ่มที่ 3 กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ผิดกฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> OECD (Hidden / unmeasured / untaxed activities) 	เป็นการผลิต การจัดจำหน่าย และการครอบครองสินค้าและบริการที่ไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย

ที่มา: สศช.

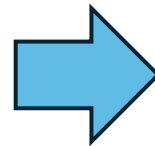
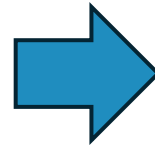
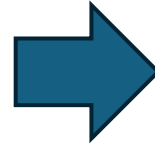
ผลกระทบของเศรษฐกิจนอกระบบ

ลักษณะสำคัญของเศรษฐกิจ

- ส่วนใหญ่เป็นบริษัทขนาดเล็ก มีการใช้ทุน เทคโนโลยีและนวัตกรรมอยู่ในระดับต่ำ
- ขาดระบบการคุ้มครองผู้บริโภค/การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา
- ขาดเอกสาร/ ประวัติทางดานเครดิต ทำให้การเข้าถึงเงินทุนเป็นไปอย่างจำกัด การทำธุรกรรมส่วนใหญ่เกิดขึ้นโดยไม่ผ่านสถาบันการเงิน
- การเชื่อมโยงตลาดในประเทศและต่างประเทศเป็นไปอย่างจำกัด

- การจ้างงานในภาคนอกระบบส่วนใหญ่เป็นกลุ่มทักษะน้อยและมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ
- การเข้าถึงกระบวนการยกระดับศักยภาพแรงงานเป็นไปอย่างจำกัด
- แรงงานไม่สามารถเข้าถึงระบบประกันสังคมได้

- รายได้ภาษีทั้งในส่วนของภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ในระดับต่ำ
- เงินสมทบกองทุนประกันสังคมอยู่ในระดับต่ำ

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

- ผลผลิตการผลิต และผลิตภาพแรงงานอยู่ในระดับต่ำ
- การขยายกิจการของภาคธุรกิจเป็นไปอย่างจำกัด
- การจัดสรรทรัพยากรไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากทำให้บริษัท less productive อยู่ในระบบเศรษฐกิจได้และไม่ต้องมีต้นทุนทางภาษี
- ประสิทธิภาพนโยบายการเงินลดลง
- เศรษฐกิจมีภูมิคุ้มกันต่อความผันผวนในระดับต่ำ

ผลกระทบต่อภาคแรงงาน

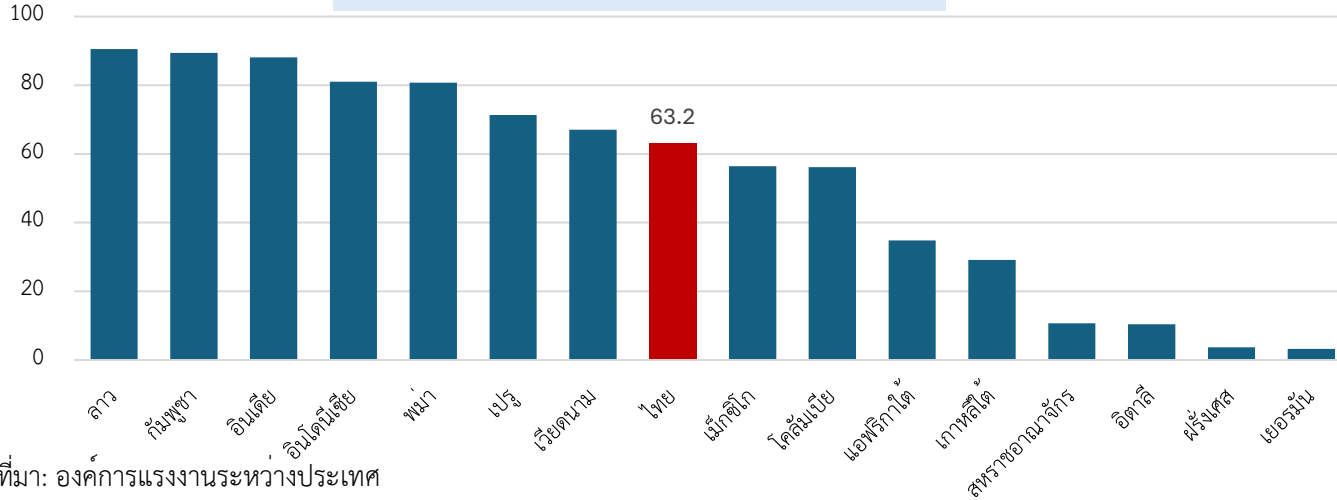
- แรงงานขาดการยกระดับฝีมือ
- แรงงานไม่ได้รับการคุ้มครองที่เพียงพอ
- มีแนวโน้มได้รับค่าตอบแทนในระดับที่ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

ผลกระทบทางการคลัง

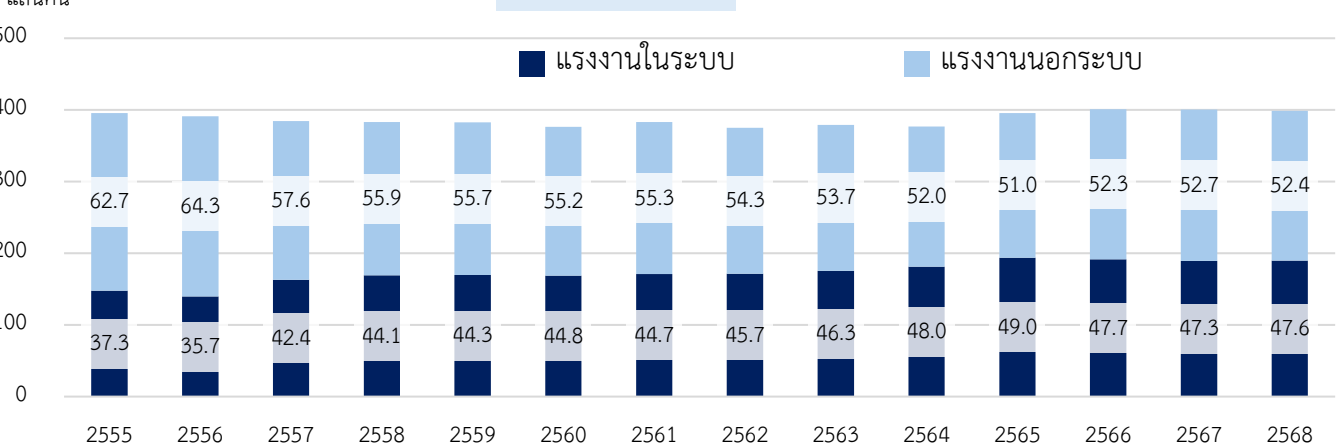
- รายได้จัดเก็บของรัฐบาลอยู่ในระดับต่ำ ศักยภาพทางการคลังลดลง
- ความสามารถในการดำเนินนโยบายของรัฐบาลมีจำกัด โดยเฉพาะในการลงทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพและการรับมือในภาวะวิกฤต
- รายจ่ายของภาครัฐในการอุดหนุนระบบสวัสดิการเพิ่มขึ้น

เศรษฐกิจนอกระบบของไทย: มีทิศทางปรับตัวลดลง แต่ยังอยู่ในระดับสูง

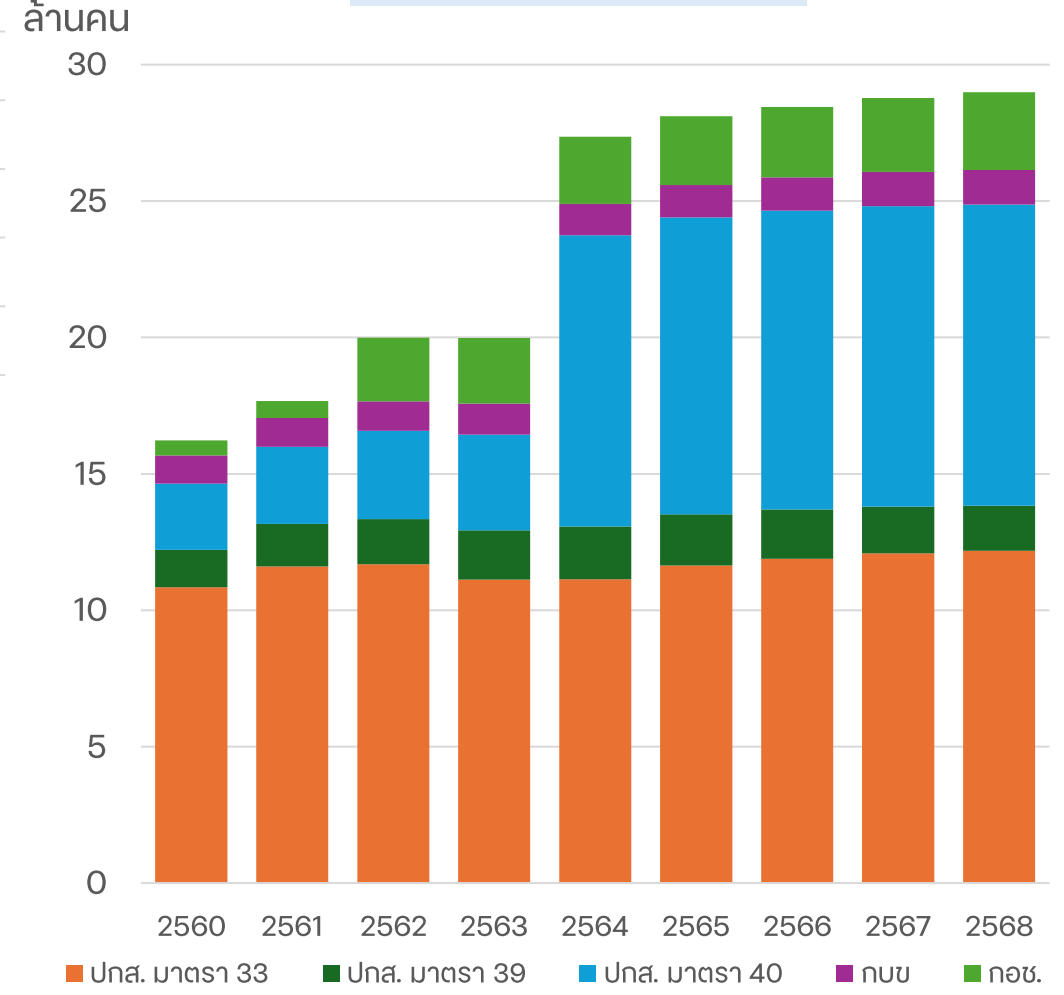
สัดส่วนแรงงานนอกระบบต่อผู้มีงานทำทั้งหมด

จำนวนผู้มีงานทำ

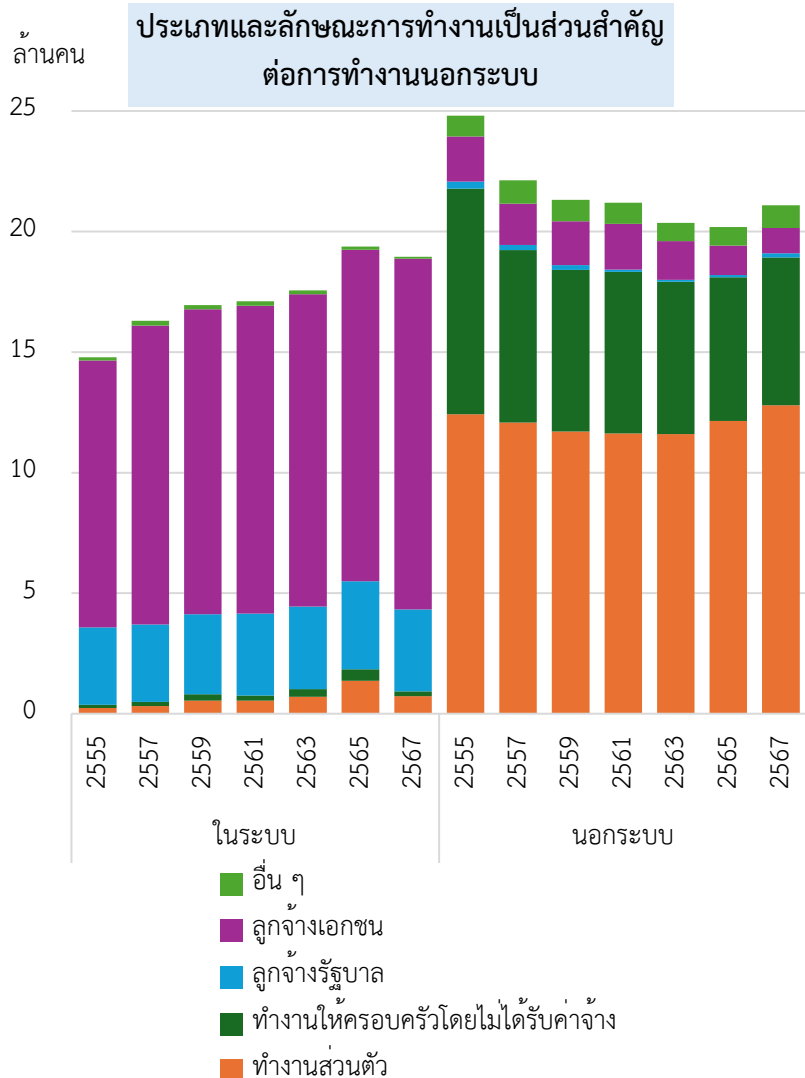

จำนวนผู้อยู่ในระบบคุ้มครองทางสังคม

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ หมายเหตุ: ข้อมูลแสดงสัดส่วนต่อแรงงานทั้งหมด

เศรษฐกิจนอกระบบของไทย: แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มธุรกิจส่วนตัวและการจ้างงานในครัวเรือน

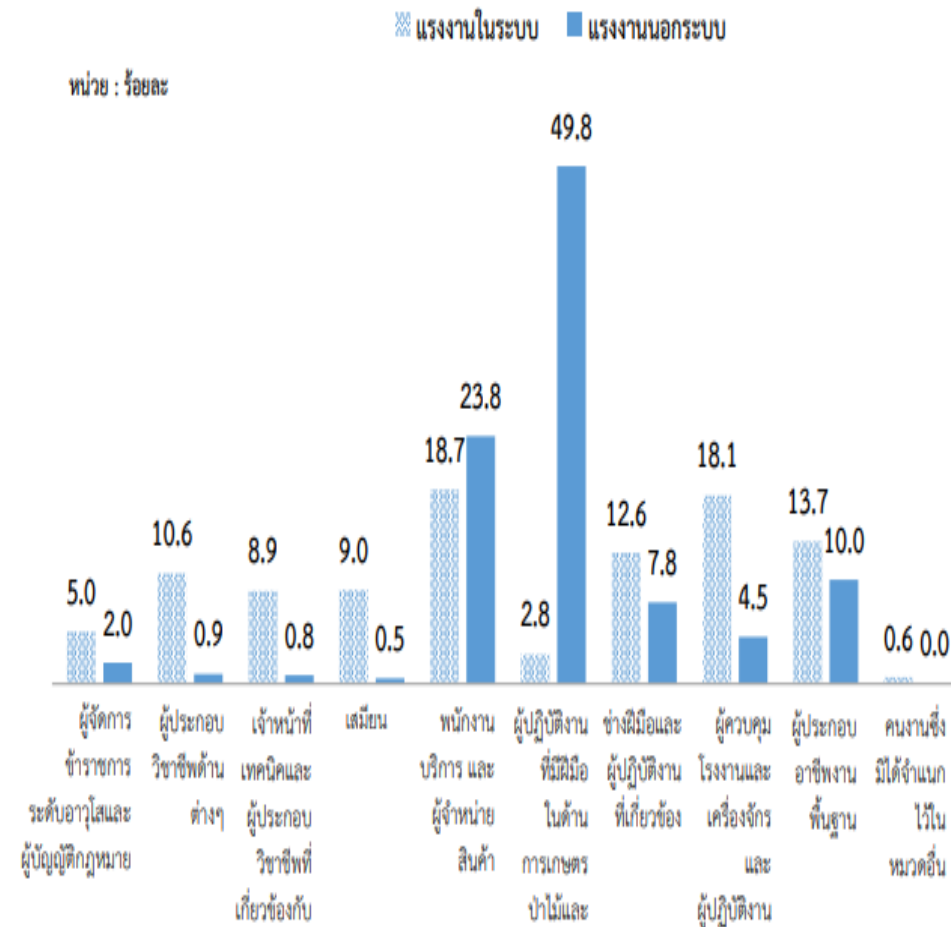

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ จาก OECD's Thailand Economic Survey 2025

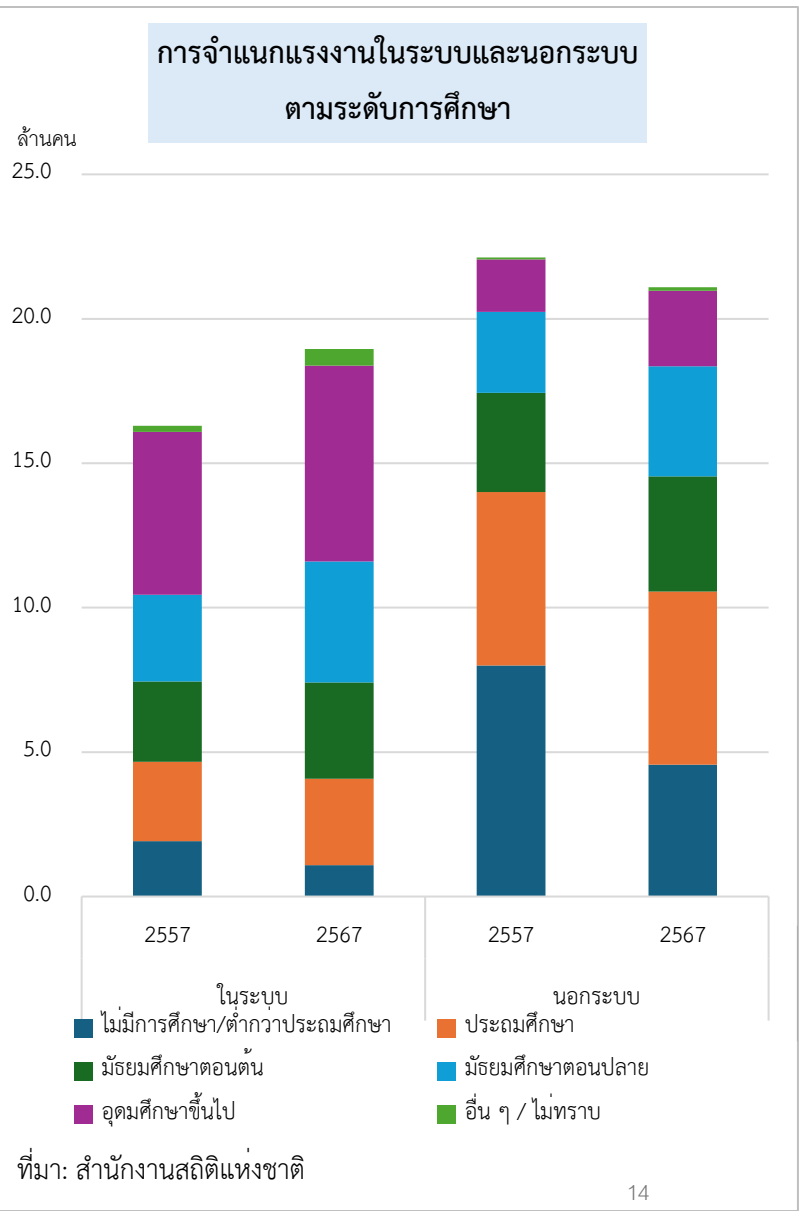
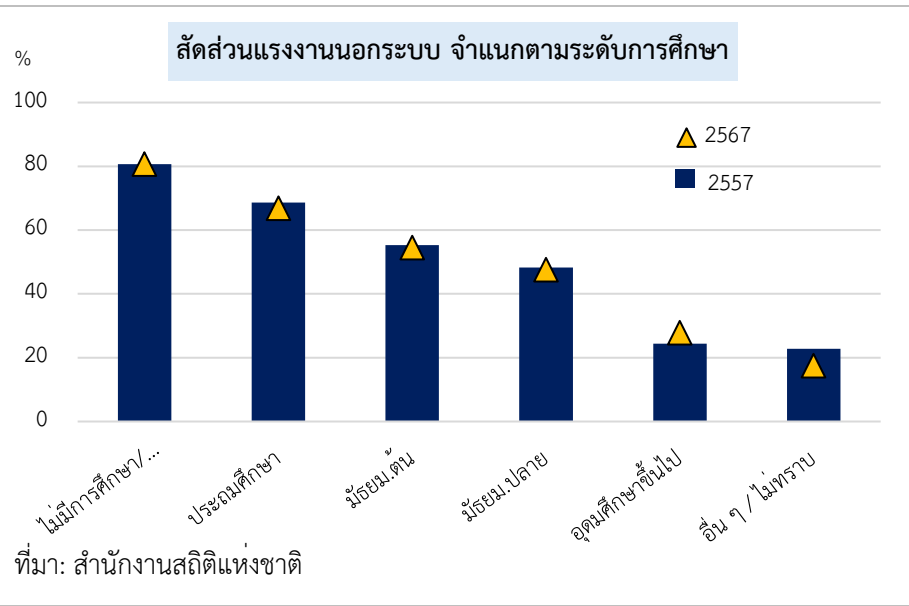
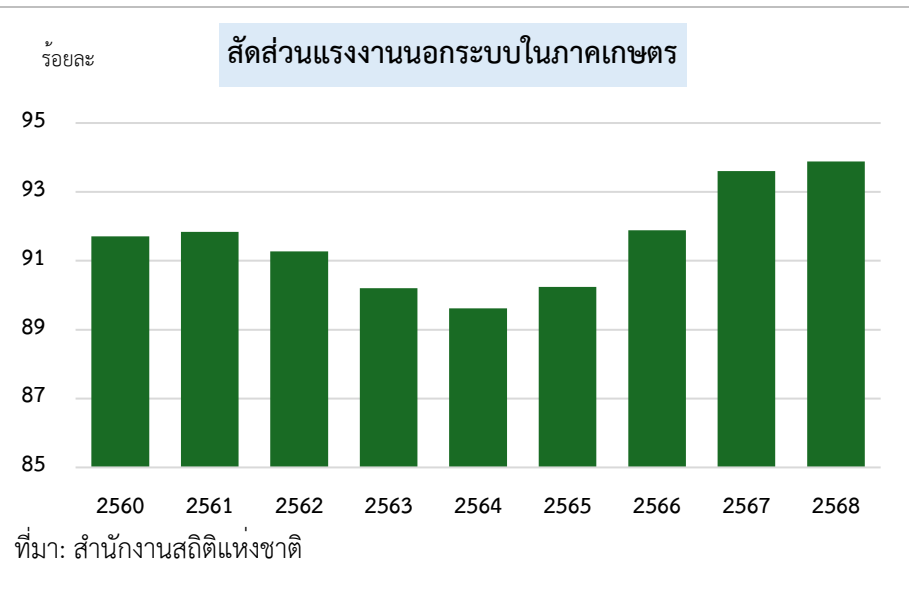
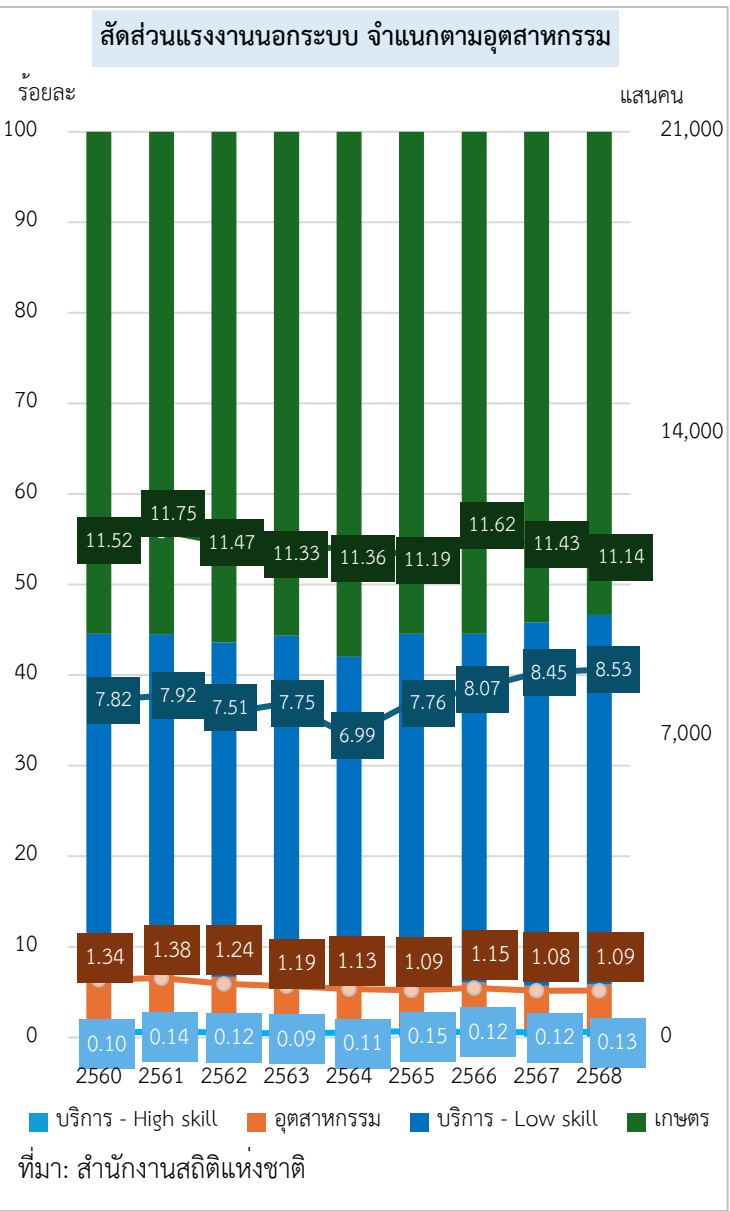
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สัดส่วนของแรงงานในระบบและนอกระบบ แยกตามอาชีพ

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เศรษฐกิจนอกระบบของไทย: แรงงานนอกระบบกระจุกตัวในภาคเกษตรและบริการทักษะต่ำ และส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ปัจจัยที่ส่งผลให้เศรษฐกิจนอกระบบของไทยมีขนาดใหญ่

ข้อจำกัดเชิงโครงสร้าง

- เศรษฐกิจไทยยังพึ่งพาแรงงานอิสระและแรงงานในครัวเรือนในสัดส่วนที่สูง โดยเฉพาะในภาคเกษตรกรรมและบริการดั้งเดิม
- แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ยังมีระดับการศึกษาไม่สูง ทำให้ยากต่อการเข้าสู่ภาคการผลิตในระบบที่ต้องการแรงงานทักษะสูง
- **ปัจจัยเชิงอายุและพื้นที่**ที่มีผลต่อแรงงานนอกระบบ โดยแรงงานสูงอายุจะหางานในระบบได้ยาก ขณะที่จังหวัดที่มีระดับรายได้ต่ำจะมีสัดส่วนเศรษฐกิจนอกระบบที่สูง
- เศรษฐกิจในระบบยังไม่สามารถสร้างงานได้เพียงพอต่อการรองรับแรงงานทั้งหมด โดยเฉพาะในช่วงที่เศรษฐกิจชะลอตัวส่งผลให้เศรษฐกิจนอกระบบจึงจำเป็นต้องมีขนาดที่ใหญ่พอที่จะรองรับแรงงานในส่วนที่ไม่สามารถอยู่ในระบบได้

ข้อจำกัดเชิงกฎระเบียบ

- แรงงานและผู้ประกอบการประเมินว่าการเข้าสู่ระบบมี**ต้นทุนที่สูง** ทั้งต้นทุนทางการเงิน เช่นเงินสมทบประกันสังคม ภาษีที่เพิ่มสูงขึ้น รวมถึงต้นทุนในการขออนุมัติขออนุญาตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ และต้นทุนที่ไม่เป็นตัวเงิน เช่น กฎหมายด้านการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายการประกอบธุรกิจ
- **สวัสดิการสังคมของแรงงานนอกระบบ** และแรงงานในระบบที่ไม่จูงใจให้แรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล (สิทธิตามหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า)

แนวทางนโยบายในการลดเศรษฐกิจนอกระบบ

ธนาคารโลก (2022) ได้นำเสนอแนะนโยบายในการรับมือกับปัญหาเศรษฐกิจนอกระบบโดยประกอบด้วยมาตรการที่สำคัญ ได้แก่

- **การเพิ่มผลิตภาพแรงงาน** ทั้งนี้การเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่การจ้างงานในระบบจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อแรงงานสามารถทำงานที่ทักษะและประสิทธิภาพที่สูงขึ้น ซึ่งการยกระดับฝีมือแรงงานจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ
- **การยกระดับธุรกิจขนาดเล็กและธุรกิจครัวเรือน** ซึ่งส่วนใหญ่อยู่นอกระบบ อาทิ การช่วยเหลือการเข้าถึงสินเชื่อเช่นการปรับหลักเกณฑ์การค้ำประกัน รวมถึงส่งเสริมการเข้าถึงและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม
- **การปรับแก้กฎระเบียบ** เพื่อลดต้นทุนและขั้นตอนที่ยุ่งยากในการเข้าสู่ระบบ เช่น การลดขั้นตอนการจดทะเบียน และการลดความซับซ้อนของระบบภาษี รวมถึงการเพิ่มความโปร่งใสเพื่อลดการคอร์รัปชันที่เป็นต้นทุนแฝง
- **การพัฒนาการบริการสาธารณะในเขตเมืองและการปฏิรูปผังเมือง** เนื่องจากภาคเศรษฐกิจนอกระบบเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้แรงงานที่มีการย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงาน โดยเฉพาะภาคบริการทักษะต่ำ
- **การขยายความคุ้มครองของระบบประกันสังคม** พัฒนาระบบสวัสดิการทางสังคมสำหรับแรงงานในระบบเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับแรงงาน อาทิ ระบบบำนาญ การคุ้มครองการว่างงาน การจัดหางาน รวมถึงการรักษาพยาบาล

รายงาน OECD Economic Survey: Thailand 2025 ได้เสนอแนะนโยบายสำหรับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจนอกระบบที่สำคัญ ดังนี้

1. **การยกระดับทุนมนุษย์และพัฒนาตลาดแรงงานให้เอื้อแก่แรงงานในการเข้าสู่ระบบ** โดยการปรับปรุงคุณภาพอาชีวศึกษา (TVET) และการพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคเอกชน เสริมสร้างระบบแนะแนวอาชีพ และขยายโอกาสในการเข้าถึงงานในระบบของกลุ่มที่เปราะบาง
2. **การปฏิรูประบบคุ้มครองทางสังคมและระบบประกันสังคมให้สนับสนุนการเข้าสู่ระบบ ประกอบด้วย**
  - การปรับเพิ่มเบี้ยยังชีพคนชราให้เพียงพอต่อการหลุดพ้นความยากจน
  - การยกระดับระบบประกันสังคม สำหรับผู้ประกันตนตามมาตรา 33 รวมถึงการควมรวมระบบประกันสังคมภาคสมัครใจ (มาตรา 39 และมาตรา 40)
  - การลดความทับซ้อนและแยกส่วนระหว่างระบบสวัสดิการต่าง ๆ โดยเฉพาะประกันสังคม สิทธิการรักษาพยาบาล และเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ควบคู่ไปกับการขยายความครอบคลุมของการดูแล
3. **การลดภาระด้านกฎระเบียบ ธุรการ และต้นทุนการประกอบธุรกิจในระบบ โดยเฉพาะสำหรับวิสาหกิจขนาดเล็ก** ผ่านการทบทวนกฎระเบียบและกระบวนการอนุมัติอนุญาตที่มีความซับซ้อน ปรับปรุงการบริการภาครัฐให้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น พัฒนาระบบภาษีสำหรับธุรกิจรายย่อยให้ดำเนินการได้ง่าย และปรับปรุงกฎหมายแรงงานให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและผลิตภาพของแต่ละพื้นที่
4. **การเสริมสร้างประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายและการกำกับดูแลด้วยข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัล** โดยการสร้างแรงจูงใจให้เข้าสู่ระบบผ่านการบังคับใช้กฎหมายภาษี กฎหมายแรงงาน และกฎหมายด้านความปลอดภัยในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการใช้ฐานข้อมูลและเครื่องมือดิจิทัลเพื่อเพิ่มความแม่นยำในการกำกับดูแล
5. **การจัดทำยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเปลี่ยนผ่านสู่ภาคทางการอย่างเป็นทางการเป็นระบบและบูรณาการ** โดยดำเนินการภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงการพัฒนาทักษะแรงงาน การลดต้นทุนของการอยู่ในระบบ การผ่อนคลายนโยบายที่เป็นภาระต่อธุรกิจขนาดเล็ก และการเข้มงวดกับการบังคับใช้กฎหมาย

3. การลดสัดส่วนเศรษฐกิจนอกระบบ

What	Why	How
แรงงานส่วนใหญ่ยังอยู่ในนอกระบบ โดยเฉพาะแรงงานทักษะต่ำ	<ul style="list-style-type: none"> แรงงานทักษะต่ำยังไม่สามารถเคลื่อนย้ายเข้าสู่ภาคการผลิตอื่นๆ ที่อยู่ในระบบ 	<ul style="list-style-type: none"> กำหนดสิทธิประโยชน์หรือสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ประกอบการ แรงงาน และผู้ให้บริการหลักสูตร ในการยกระดับฝีมือแรงงาน ควบคู่ไปกับการสนับสนุนกลไกในการปรับทักษะแรงงานให้ตรงตามความต้องการของตลาด (Demand-driven)
	<ul style="list-style-type: none"> ระบบความคุ้มครองทางสังคมยังมีปัญหา 	
	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดการบูรณาการ 	<ul style="list-style-type: none"> ปฏิรูประบบความคุ้มครองทางสังคมให้มีความเพียงพอต่อการดำรงชีพอย่างเหมาะสม ลดความทับซ้อนและแยกส่วนระหว่างระบบสวัสดิการต่าง ๆ โดยเฉพาะประกันสังคม และสิทธิการรักษาพยาบาล โดยใช้หลัก Multi pillar system เพื่อจำแนกให้ชัดเจนต่อกลุ่มที่ต้องได้รับสวัสดิการขั้นพื้นฐานแบบถ้วนหน้า กลุ่มที่อยู่ในระบบประกันสังคมภาคบังคับ และกลุ่มที่ต้องการออมแบบสมัครใจ ปรับปรุงกลไกการบังคับใช้สิทธิประโยชน์การว่างงานให้รวดเร็วและลดการรั่วไหล
	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดแรงจูงใจในการเข้าสู่ระบบ ส่วนหนึ่งเนื่องจากต้นทุนค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากเงินสมทบ 	<ul style="list-style-type: none"> ปรับอัตราการสมทบเงินกองทุนประกันสังคม โดยพิจารณาให้แปรผันตามอัตราค่าจ้าง ปรับฐานการคำนวณเงินบำนาญโดยใช้ผลตอบแทนเฉลี่ย เพื่อจูงใจกลุ่มรายได้ต่ำ และปรับเพิ่มเพดานเงินเดือนเพื่อให้กลุ่มรายได้สูงเข้าสู่ระบบมากขึ้น สร้างแรงจูงใจให้แรงงานเข้าสู่ระบบ อาทิ การพิจารณานโยบายภาษีเงินได้ติดลบ (Negative Income Tax) หรือการให้เครดิตภาษีกับผู้มีงานทำที่มีรายได้น้อย (Earned Income Tax Credit) กฎหมายการจ้างงานรายชั่วโมง
	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดการบังคับใช้กฎหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> ยกระดับการบังคับใช้กฎหมายและการกำกับดูแลทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายคุ้มครองแรงงานและกฎหมายภาษี

3. การลดสัดส่วนเศรษฐกิจนอกระบบ

What	Why	How
<p>ผู้ประกอบการโดยเฉพาะขนาดเล็กส่วนใหญ่อยู่นอกระบบ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ความยุ่งยากของขั้นตอนและวิธีการเข้าสู่ระบบ อีกทั้งต้นทุนในการเข้าสู่เศรษฐกิจในระบบที่สูง 	<ul style="list-style-type: none"> • ลดขั้นตอนและต้นทุนในการจดทะเบียนธุรกิจ รวมถึงการลดความซับซ้อนของการประเมินภาระภาษีนิติบุคคล • นำเทคโนโลยีมาใช้พัฒนาระบบการตรวจสอบและติดตามการชำระภาษี รวมทั้งการพัฒนารูปแบบการชำระภาษีที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาฐานข้อมูลในการยกระดับผู้ประกอบการ อาทิ การเข้าถึงสินเชื่อในต้นทุนที่เหมาะสมจากสถาบันการเงิน การได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างในงานของภาครัฐ เป็นต้น
<p>ฐานภาษีแคบ ขณะที่ค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การขาดความเชื่อมโยงกันของฐานข้อมูลและระบบสวัสดิการของภาครัฐ 	<ul style="list-style-type: none"> • บูรณาการสวัสดิการและฐานข้อมูลต่าง ๆ ของรัฐบาลเข้าด้วยกันเพื่อลดความซ้ำซ้อน พร้อมทั้งกำหนดแนวทางในการรวบรวมระบบสวัสดิการต่าง ๆ ที่มีความซ้ำซ้อนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดูแลสวัสดิการประชาชน • ลดความซับซ้อนในการประเมินภาษี รวมถึงการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบและติดตามด้านการชำระภาษี

3.2 การพัฒนา SMEs ให้แข่งขันได้อย่างเป็นธรรม

3.2.1 ปรับกลไกการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการ

3.2.2 สร้างศักยภาพของ SMEs ให้เติบโตและเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิต

SMEs รากฐานสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย

3,283,650 ล้านราย

จำนวน SMEs ทั่วประเทศ คิดเป็นร้อยละ **99.5** ของธุรกิจทั้งหมด

13,601,129 ล้านคน

การจ้างงานจาก SMEs คิดเป็นร้อยละ **69.2** ของการจ้างงานทั่วประเทศ

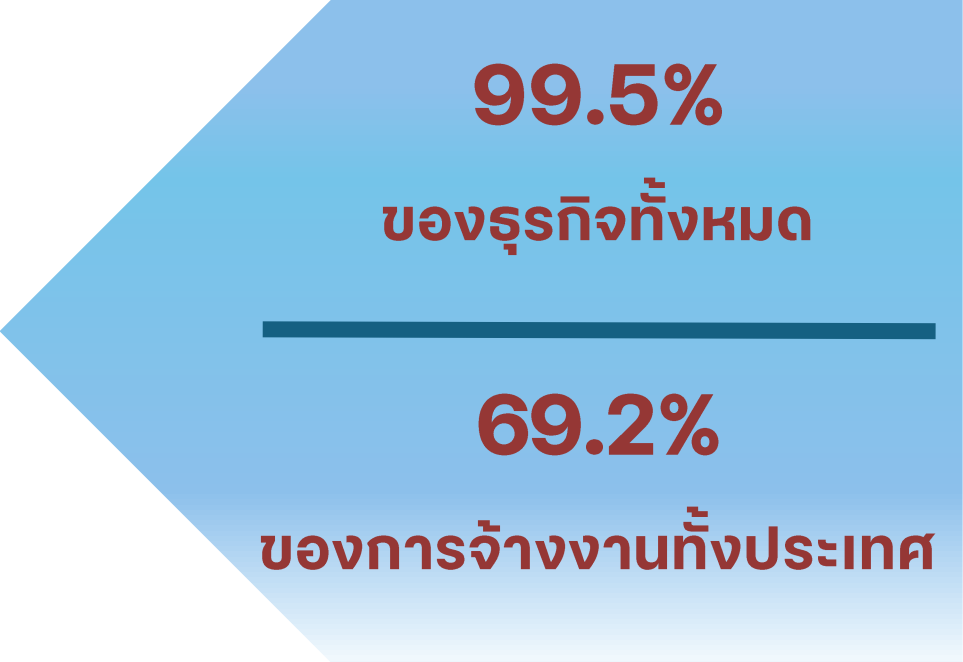
35.1%

GDP SMEs ต่อ GDP ประเทศไทย (เพียง 1 ใน 3 ของเศรษฐกิจโดยรวม)

83.6%

เป็นวิสาหกิจรายย่อย (Micro) ปรະบางและสร้างมูลค่าน้อย

ประเด็นสำคัญ

SMEs มีจำนวนมากและมีบทบาทด้านการจ้างงานสูง แต่ยังคงสร้างมูลค่าเศรษฐกิจได้ต่ำ โดยมีสัดส่วน Profit Margin อยู่ที่เพียงร้อยละ 4.2 เท่านั้น ยิ่งไปกว่านั้น SMEs ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 83.6 เป็นกลุ่ม Micro ที่มีความเปราะบางสูง

นิยาม SMEs ที่ใช้ปัจจุบัน

(เกณฑ์ตามกฎหมาย สสว./กฎกระทรวง 2562)

รายได้

การจ้างงาน

Medium

ผลิต
บริการ/ค้าส่ง/ค้าปลีก

100 - 500 ล้านบาท
50 - 300 ล้านบาท

50 - 200 คน
30 - 100 คน

Small

ผลิต
บริการ/ค้าส่ง/ค้าปลีก

ไม่เกิน 100 ล้านบาท
ไม่เกิน 50 ล้านบาท

ไม่เกิน 50 คน
ไม่เกิน 30 คน

Micro

ทุกประเภทกิจการ

ไม่เกิน 1.8 ล้านบาท

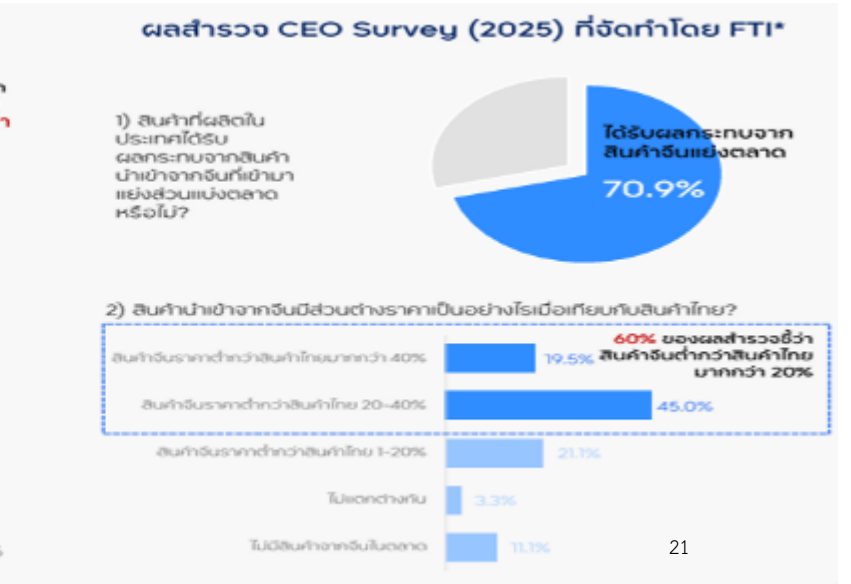
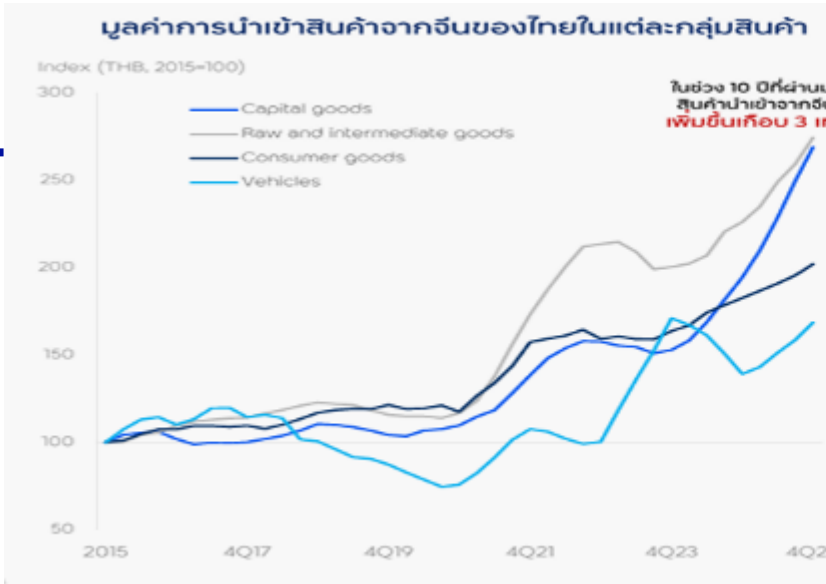
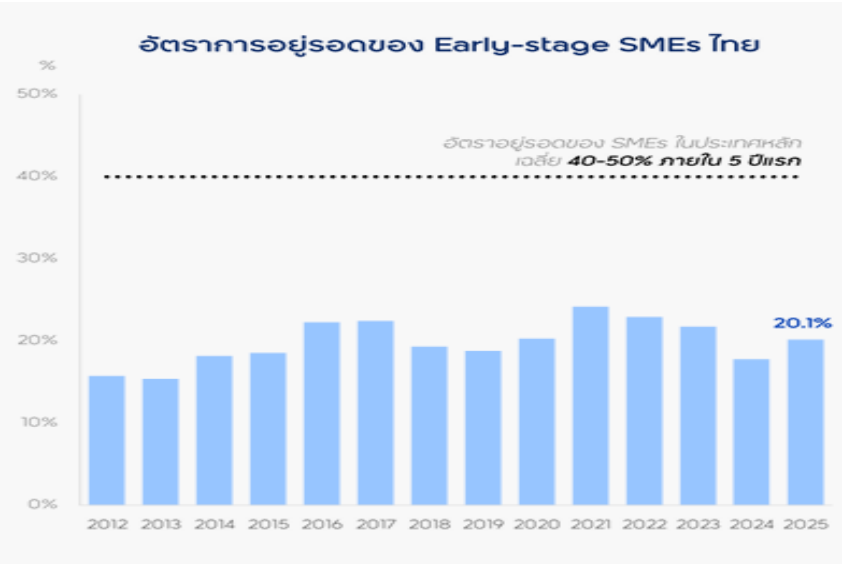
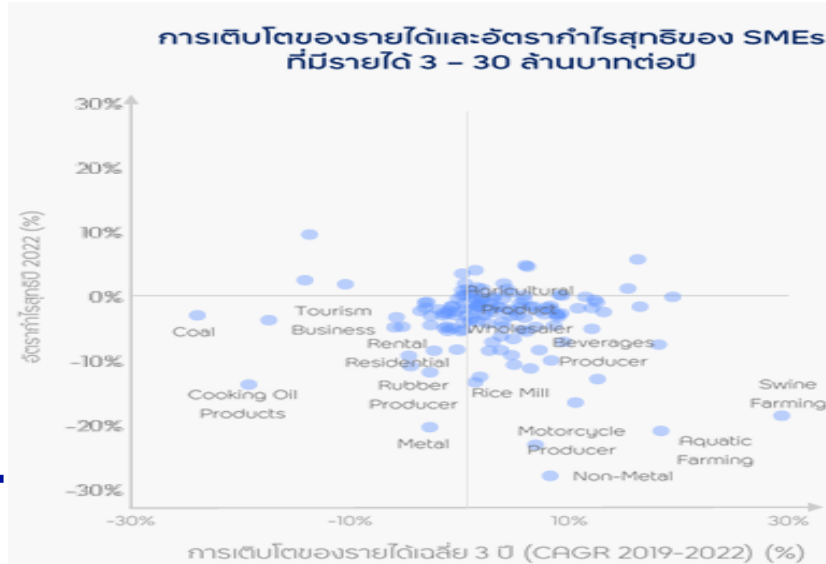
ไม่เกิน 5 คน

Micro SMEs
83.6% ปรະบางสร้างมูลค่าน้อย

ที่มา : สสว.

สถานการณ์ SMEs ในปัจจุบัน

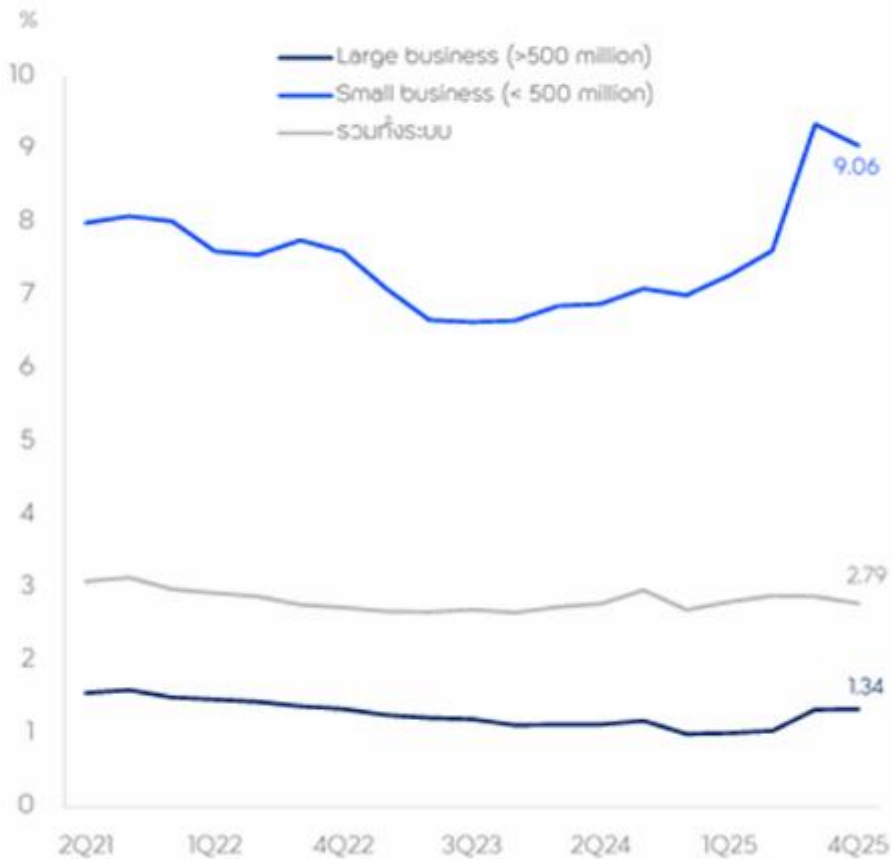
ธุรกิจรายเล็กมีอัตราการอยู่รอดต่ำ และประสบปัญหาสินค้าจากต่างประเทศราคาถูกลงทะลักเข้าไทยรุนแรงขึ้น

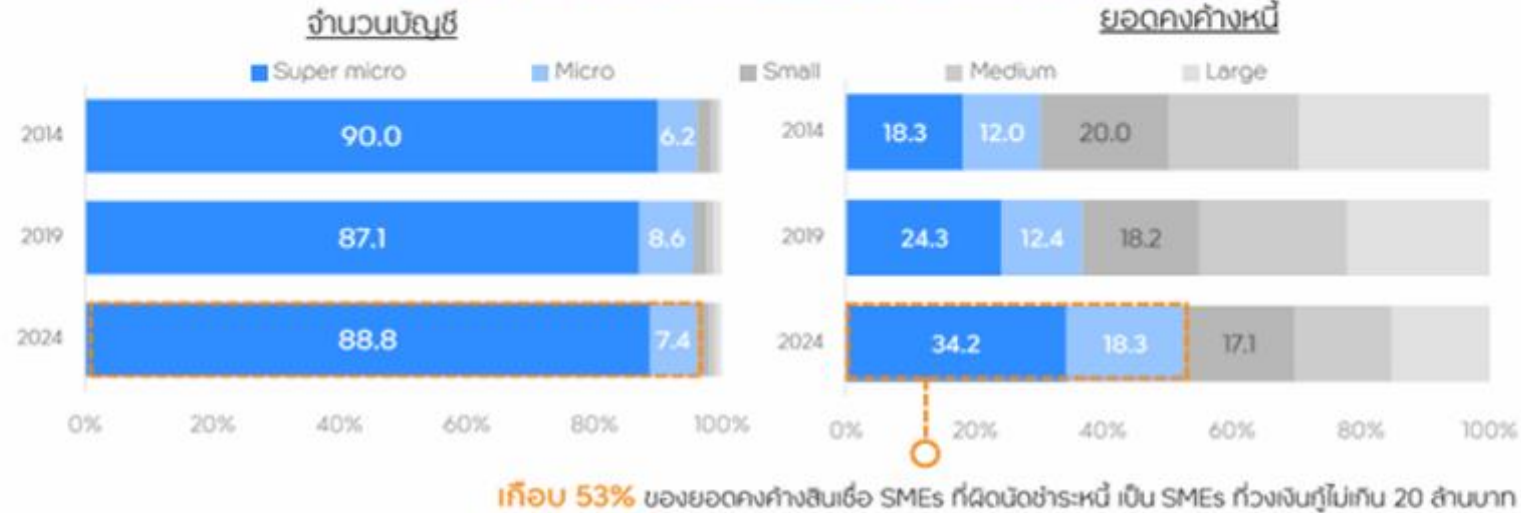
ที่มา : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, CEIC, สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (FTI), และ TTB analytics จากเอกสาร THE "LONG" Game ทางรอดธุรกิจและ SMEs ไทย

คุณภาพสินเชื่อของ SMEs ทำให้อัตราดอกเบี้ยสูงกว่ากลุ่มอื่น

สัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์

สัดส่วนลูกหนี้ SMEs ที่ผิดนัดชำระหนี้ตั้งแต่ 30-180 วัน*

อัตราดอกเบี้ยหลังหักความเสี่ยงและค่าใช้จ่าย (Risk-adjusted return)

- = ดอกเบี้ย
- ต้นทุนทางการเงินและค่าใช้จ่ายอื่นๆ
- **ต้นทุนความเสี่ยง**

~10-15% ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น (Expected Credit Loss) สำหรับธุรกิจ SMEs

เช่น บล๊อคยูทิลิตี้ SMEs 100 บาท มีโอกาสไม่ใช้คืน 10-15 บาท

ปัญหา SMEs ไทย

Critical Problem ของการดำเนินธุรกิจ กระจุกอยู่กระบวนการ Operation จากการมีผลผลิตภาพการผลิตต่ำ และมีระบบสนับสนุนที่ไม่ตรงจุด จนไม่สามารถสร้างพื้นที่การแข่งขันที่เป็นธรรมได้

	การจัดตั้งธุรกิจ (Formation)	การประกอบการ (Operation)	การเติบโต/การสร้างผลตอบแทน(Growth/P&L)
Micro (รายย่อย)	<p>กำแพงกฎระเบียบและใบอนุญาต ความยุ่งยากจากข้อกำหนดภาครัฐ (เช่น อย./มอก.) ที่ซับซ้อน และมีต้นทุนแฝงสูง และใช้เวลาในการขอใบอนุญาตนาน (16-33 วัน) ทำให้ผู้ประกอบการเลือกอยู่นอกระบบภาษี ขนาดสถานะทางกฎหมายที่รองรับ ทำให้เข้าไม่ถึงสิทธิประโยชน์จากภาครัฐและโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ โดยเฉพาะ Micro SMEs ต้องเผชิญต้นทุนต่อหน่วยที่สูงขึ้นโดยที่ยังเป็นกลุ่มบริษัท เพราะบาง และเลือกอยู่นอกระบบ</p>	<p>ขาดความสามารถในการบริหาร ขาดองค์ความรู้/ทักษะการดำเนินกิจการที่จำเป็น อาทิ ทักษะการจัดทำบัญชี รวมถึงทักษะสมัยใหม่ เช่น ตลาดดิจิทัล ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจขาดประสิทธิภาพ</p> <p>เข้าไม่ถึงสภาพคล่องด้านการเงินที่เป็นธรรม ธุรกิจระดับ Micro มีโอกาสได้รับอนุมัติสินเชื่อจากสถาบันการเงินต่ำ เพราะขาดความพร้อมในการชำระหนี้ ทำให้ต้องพึ่งพาสินเชื่อในระบบ/สินเชื่อในระบบที่อัตราดอกเบี้ย จึงไม่สามารถสร้างกำไร/ขยายธุรกิจต่อไปได้</p>	<p>ไม่สามารถสร้างความแตกต่างทางผลิตภัณฑ์ให้กับสินค้าของตนได้ ธุรกิจขนาด Micro ขาดความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ของตน ทำให้ไม่สามารถสร้างสินค้าชนิดใหม่ที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดได้</p>
Small (ขนาดย่อม)	<p>ข้อจำกัดเชิงนโยบายสนับสนุน: เกณฑ์สนับสนุนจากภาครัฐและมาตรการ BOI ถูกตั้งอยู่บนพื้นฐานของทุนจดทะเบียนที่สูง ประกอบกับระบบการทำงานของรัฐที่ยังเป็นแบบตั้งรับ (Passive) ขาดหน่วยงานพี่เลี้ยงที่เข้าถึงข้อมูลเชิงลึก ทำให้ SME เข้าไม่ถึงแต้มต่อภาษี</p> <p>กำแพงกฎระเบียบและใบอนุญาต มีความซ้ำซ้อน ต้นทุนแฝงสูง และใช้เวลาในการขอใบอนุญาตนาน ทำให้ Small SMEs ต้องเผชิญต้นทุนต่อหน่วยที่สูงขึ้น จนไม่อาจแข่งขันกับบริษัทขนาดอื่น ๆ ได้</p>	<p>ปัญหาด้านผลิตภาพและต้นทุน การขาดแคลนแรงงานทักษะเฉพาะทางและการเข้าถึงนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มผลิตภาพ</p> <p>ปัญหาด้านการจ้างงาน การจ้างแรงงานต่างด้าวและขึ้นทะเบียนให้ถูกต้องตามข้อกำหนดทางกฎหมาย ทำให้มีต้นทุนสูงขึ้น</p> <p>ขาดความรู้และเทคโนโลยีที่เป็นข้อกำหนดใหม่เพื่อการส่งออก ทำให้เสียโอกาสในการเป็นคู่ค้ากับบริษัทใหญ่หรือตลาดต่างประเทศ</p> <p>ขาดทักษะการนำดิจิทัลและเทคโนโลยีมาเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต/บริการ อาทิ การใช้ระบบ Automation หรือใช้ Digital Platform มาช่วยในกระบวนการกำหนดปริมาณและคุณภาพการผลิต</p> <p>วิกฤตสภาพคล่องและ NPL ภาวะ Credit Crunch จากสถาบันการเงินใช้มาตรการบวกลบความเสี่ยงที่สูงเกินจริง ส่งผลให้สถานะทางการเงินไม่ประปราย มีค่า NPL พุ่งสูงถึง 9.06%</p>	<p>เผชิญแรงกดดันด้านราคาจากสินค้าที่ผลิตจากประเทศอื่นๆ Small SMEs มักมีคู่แข่งเป็นสินค้าที่ผลิตจากประเทศที่มีความได้เปรียบเชิงขนาดจากการผลิต (Economy of Scale) อาทิ จีน และ เวียดนาม ประกอบกับการมีกฎระเบียบและข้อกำหนดที่เพิ่มต้นทุนการดำเนินงาน ตลอดเวลา ทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าที่ผลิตจากประเทศเหล่านั้นได้</p>
Medium (ขนาดกลาง)	<p>การกีดกันในห่วงโซ่อุปทาน การเข้ามาของทุนต่างชาติในลักษณะ "ห่วงโซ่อุปทานปิด" (Closed-loop) ที่ยกมาทั้งระบบตั้งแต่แรงงานถึงวัตถุดิบ ทำให้ SME ไทยขาดโอกาสในการเป็นพันธมิตรการผลิตและขาดการถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นสูง</p>	<p>ขาดแคลนกำลังคนทักษะสูง: ที่รองรับเทคโนโลยีใหม่</p> <p>ไม่ให้ความสำคัญและขาดแหล่งเงินทุนระยะยาวสำหรับ Green Transition: ทำให้แบรนด์ไทยตกขบวน Supply Chain 1.0 และมีต้นทุนแฝงจากการปรับตัวด้าน Green/ESG</p> <p>ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่อง Cyber Security เมื่อประยุกต์ใช้ระบบ Automation จึงเกิดปัญหาความปลอดภัยทางข้อมูล</p>	<p>การผูกขาดข้อมูลและกับดักมูลค่าต่ำ เผชิญภาวะ Data Monopolization จากแพลตฟอร์มข้ามชาติที่ปิดกั้นข้อมูลลูกค้า ทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาสินค้าประเภท High Value-added ได้</p> <p>ขาดระบบการช่วยเหลือเพื่อให้นักลงทุนประกอบการขนาดกลาง ที่มีศักยภาพแล้วในระดับหนึ่ง สามารถสร้างสินค้าที่มีนวัตกรรมและยกระดับการผลิตได้</p>
ข้อจำกัดกลไกรัฐ	<p>กฎระเบียบยุ่งยากและไม่บูรณาการ ทำให้รายย่อยและรายเล็ก เลือกไม่เข้าสู่ระบบภาษี เพื่อลดต้นทุน</p>	<p>ระบบพี่เลี้ยง (Mentorship) เน้นการอบรม แต่ไม่ติดตามประเมินผล และช่วยเหลือตอนปฏิบัติจริง ทั้งๆ ที่แต่ละบริษัทมักมีปัญหาเฉพาะจุดที่ต่างกัน ทำให้ระบบดังกล่าวถูกใช้ช่วยเหลืออย่างไม่มีประสิทธิภาพ</p>	<p>ไม่มีการดำเนินการเพื่อทำให้เกิดการบูรณาการฐานข้อมูล ทั้งข้อมูลสำหรับภาครัฐเพื่อใช้ดำเนินนโยบายช่วยเหลือและสนับสนุน SMEs / ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการประกอบการธุรกิจและสร้างกำไรให้กับ SMEs เพื่อใช้เป็นข้อวิเคราะห์ในการตัดสินใจเพื่อการประกอบการธุรกิจ</p>

SMEs ไทย : แก้ที่รากเหง้า ปลดล็อกการเข้าถึงทุนอย่างยั่งยืน

ปัญหาการเข้าถึงโครงสร้าง (ต้นน้ำ)

1

พื้นที่แข่งขันต่ำ & เสียเปรียบในตลาด

- ทุนใหญ่/Modern Trade/แพลตฟอร์มต่างชาติรุกคืบ แย่งพื้นที่และเข้าถึงลูกค้าโดยตรง
- สินค้านำเข้าราคาถูกลดตลาด
- SME ขนาดอำนาจต่อรอง ช่องทางขาย และข้อมูลลูกค้า (Data Monopolization)

รายได้ลดลง
กำไรหดตัว
สูญเสีย
ส่วนแบ่งตลาด

2

ผลิตภาพต่ำ & ไม่ได้อยู่ในห่วงโซ่อุปทาน

- เข้าถึงเทคโนโลยี/AI ต่ำ ขาดนวัตกรรม
- แรงงานขาดทักษะและสังคมสูงวัย (แรงงานลดลง)
- ต้นทุนวัตถุดิบ พลังงาน และค่าไฟสูง
- ทุนต่างชาติย้ายฐานการผลิตแต่ไม่เชื่อมโยง SME ไทย
- ขาดมาตรฐาน/แบรนด์/อัตลักษณ์ ผู้ตลาดพรีเมียม

ต้นทุนสูง
ผลิตภาพต่ำ
มูลค่าเพิ่มต่ำ
แข่งขันลำบาก

3

ระบบนิเวศไม่เอื้อ & กลไกสนับสนุนไม่ตอบโจทย์ธุรกิจสมัยใหม่

- กฎระเบียบ/ใบอนุญาตซับซ้อน ใช้เวลานาน ต้นทุนแพงสูง
- ภาครัฐทำงานแบบ Silo ขาดฐานข้อมูลกลาง (Single Database)
- ขาด Mentor, Incubator, Sandbox และสิทธิประโยชน์ที่เข้าถึงได้จริง
- ขาดทักษะพื้นฐานการบริหาร การเงิน การตลาดดิจิทัล
- มาตรฐานสิ่งแวดล้อม/ESG ที่ซับซ้อน และต้นทุนแฝงจากการปรับตัว

ต้นทุนแฝงสูง
อยู่นอกระบบ
จำนวนมาก
ปรับตัวไม่ทัน
มาตรฐานโลก

ปัญหาที่เป็นอาการเชิงระบบ (ปลายน้ำ)

วิกฤตสภาพคล่องและการเข้าถึงทุนของ SME ไทย

Micro SME (รายย่อย 83.6%)

- เงินลงทุนจำกัด หนี้สินสูง
- ไม่มีบัญชีทางการ/ติดประวัติ Credit Bureau
- สถาบันการเงินปฏิเสธการให้กู้

▶ พึ่งพาหนี้นอกระบบ เข้าไม่ถึงสินเชื่อ

Small SME (14.1%)

- ขาดสภาพคล่องหมุนเวียนประกอบกิจการลำบาก
- หลักเกณฑ์ปล่อยกู้เข้มงวด (Credit Crunch)
- ยอดขายตกต่ำ หนี้เสีย (NPL) สูงถึง 9.06%

▶ ขยายกิจการไม่ได้ เสี่ยงปิดกิจการ

Medium SME (1.6%)

- ขาดแคลนวงเงินและสินเชื่อระยะยาว (Long-term Loan)
- ลงทุนเครื่องจักร เทคโนโลยีใหม่ไม่ได้
- ลงทุนปรับตัวสู่ Green Transition ไม่ได้

▶ เสียโอกาสเติบโตและแข่งขันในอนาคต

AI & Digital Disruption

- Digital Gap ทำให้แข่งขันลำบาก
- Automation แทนแรงงาน
- แพลตฟอร์มครอบงำตลาดและข้อมูล

Green Transition

- ESG/CBAM/Carbon Requirements
- ต้นทุนการปฏิบัติตามกฎเพิ่มขึ้น
- ไม่ปรับตัว = เสียโอกาสทางการค้า

Workforce Change

- สังคมสูงวัย แรงงานลดลง
- ขาดทักษะใหม่ (Skill Gap)
- ต้นทุนแรงงานสูงขึ้น

Geopolitics & Supply Chain Shift

- ความเสี่ยงภูมิรัฐศาสตร์สูงขึ้น
- การค้าโลกผันผวน กีดกันทางการค้า
- Supply Chain ย้ายฐาน/แบ่งตัว

การแก้ปัญหาการเข้าถึงทุนอย่างยั่งยืน ต้องเริ่มจากการแก้ที่รากเหง้าเชิงโครงสร้างทั้ง 3 ด้าน ควบคู่กับการรับมือแรงกดดันจาก Mega Trends

STRATEGIC OKR

สำหรับการพัฒนา SMEs ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 14

OBJECTIVE

ยกระดับขีดความสามารถ MSMEs ไทย ให้
แข่งขันได้อย่างทั่วถึง และเชื่อมโยงเศรษฐกิจสมัยใหม่
บนฐานการเติบโตที่เท่าเทียม

KEY RESULT

SME ไทยเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ การเงิน และตลาดอย่างเท่าเทียม
พร้อมยกระดับผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขัน

KPI 1 : WEALTH SCALE

MSME GDP Growth >
National GDP Growth

KPI 2 : FINANCIAL EQUITY

สัดส่วน SME Loans
ต่อสินเชื่อรวมเพิ่มขึ้น (%)

KPI 3 : SURVIVABILITY

อัตราการอยู่รอด
(Survival Rate)
ใน 3 ปี เพิ่มขึ้น

แข่งขันได้
ในเศรษฐกิจโลก

เชื่อมโยง
ห่วงโซ่เศรษฐกิจสมัยใหม่

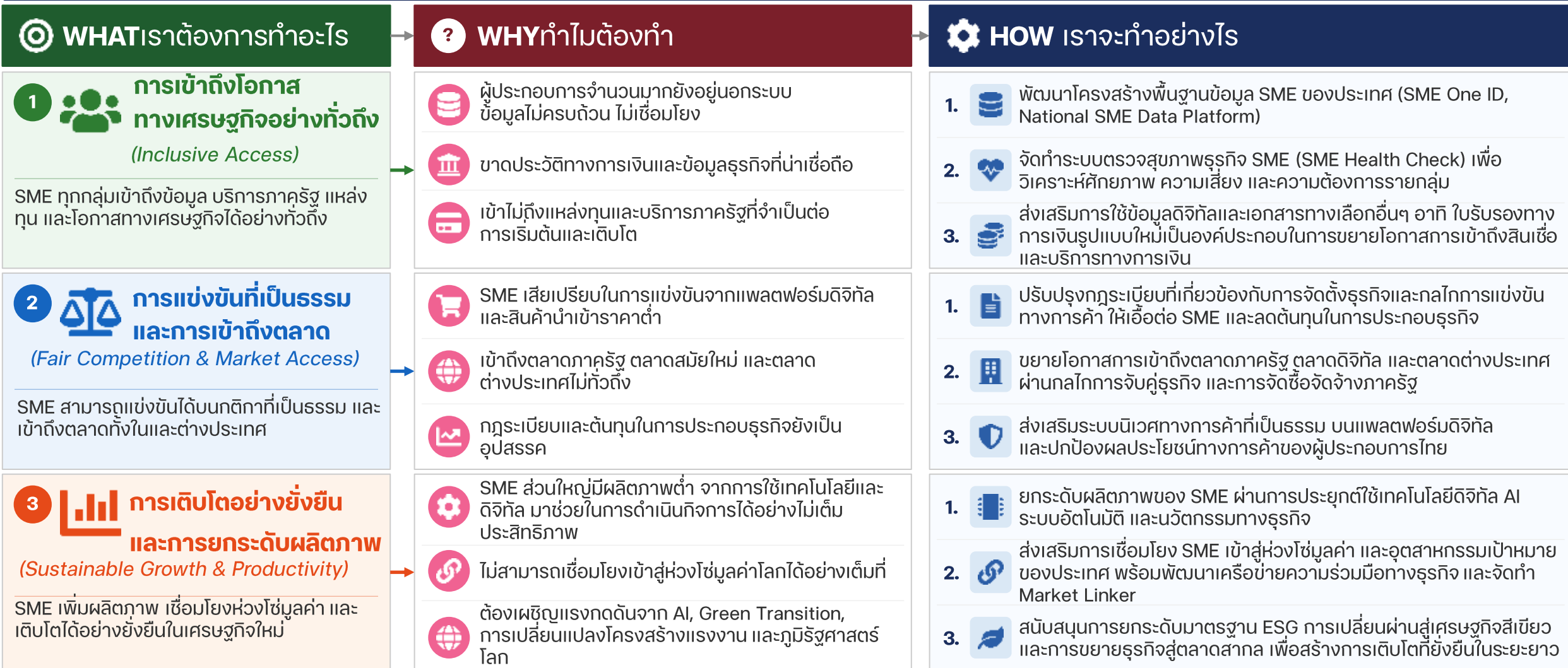

เติบโต
บนฐานที่เข้มแข็ง

ทั่วถึงและเท่าเทียม
ในทุกพื้นที่

OBJECTIVE : สร้างสภาพแวดล้อมให้ MSME ไทยเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจและตลาด อย่างทั่วถึงเป็นธรรม และสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

SME HEALTH CHECK ENGINE | **เชื่อมโยงข้อมูล (One ID & Data Platform)** | **ตรวจสอบสุขภาพธุรกิจ (วิเคราะห์ศักยภาพและความเสี่ยง)** | **แบ่งกลุ่ม / จัดลำดับความสำคัญตามศักยภาพธุรกิจ (Micro / Small / Medium)** | **ออกแบบมาตรการพุ่งเป้า (Targeted Support)** | **ติดตามและประเมินผล (Outcome & Impact)**

PTA (Player to Act)

ผู้เล่น	สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย / สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย / สมาคมธุรกิจที่เกี่ยวข้อง	SME	ผู้ประกอบการรายใหญ่	ภาครัฐ	ธนาคารพาณิชย์	ธนาคารแห่งประเทศไทย
ทำอะไร	<ul style="list-style-type: none"> • ผลักดันมาตรฐานการผลิต/ เทคโนโลยี / ร่วมกำหนด Policy Framework • ส่งเสริมการปรับตัวสู่ Green Industry • เชื่อมโยงคู่ค้าและขยายฐานตลาดเชิงรุก • สร้าง Platform จับคู่ธุรกิจที่มีศักยภาพ • บ่มเพาะผู้ประกอบการรายย่อย 	<ul style="list-style-type: none"> • ลงทะเบียน SME ONE ID • ใช้ Digital Adoption / Platform อาทิ Biz Portal, Prompt Biz เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน • พัฒนาคุณภาพสินค้า/ บริการ • เชื่อมโยงเข้าสู่ Supply Chain ภาครัฐ เอกชน และ Global Value Chain 	<ul style="list-style-type: none"> • ขยายห่วงโซ่อุปทานเพื่อรองรับ SMEs • สนับสนุน Mentoring/Knowledge /Technology • ขับเคลื่อนการพัฒนา คู่ค้า (Supplier Development) + Local Content 	<ul style="list-style-type: none"> • ผลักดัน SME-GP และ Made in Thailand • ลดข้อจำกัดด้านกฎหมายที่เป็นอุปสรรคการค้า/ ป้องกันการผูกขาด • ให้ Incentive/ Tax Benefit • ขับเคลื่อนระบบดิจิทัล อาทิ SME ONE ID, MSME Big Data Dashboard, Biz Portal 	<ul style="list-style-type: none"> • ออกแบบผลิตภัณฑ์การเงินสำหรับ SME • ประเมินสินเชื่อด้วยฐานข้อมูลทางเลือกใช้ Alternative data • Digital Lending 	<ul style="list-style-type: none"> • กำหนด Policy Framework • วางโครงสร้างพื้นฐานข้อมูลเปิด (Open Data) เพื่อความเท่าเทียม อาทิ Prompt Biz • กำกับดูแลมาตรฐานข้อมูลการเงินและการเงินดิจิทัล
ได้อะไร	<ul style="list-style-type: none"> • สร้าง Ecosystem ที่ยั่งยืน • ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของสมาชิก 	<ul style="list-style-type: none"> • ทำธุรกรรมสะดวกขึ้น • สภาพคล่องทางการเงินดีขึ้น • ขยายตลาด • เติบโตอย่างมีศักยภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> • มีห่วงโซ่อุปทานที่เข้มแข็ง • เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการต้นทุน 	<ul style="list-style-type: none"> • กระจายรายได้ผ่านกลไก SME-GP • ยกระดับประสิทธิภาพบริการภาครัฐ • อำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมในภาคธุรกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> • ขยายฐานลูกค้ากลุ่มใหม่ที่มีประสิทธิภาพ • ลดความเสี่ยงด้วยดิจิทัล 	<ul style="list-style-type: none"> • เสถียรภาพของระบบการเงินดิจิทัล • เพิ่มโอกาสทางการเงินอย่างเท่าเทียม

วาระที่ 4 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

4.1 เรื่องกำหนดการประชุมคณะกรรมการฯ

The background features a light gray geometric design with overlapping triangles and lines. There are two decorative elements made of blue dots: one in the top right corner and one in the bottom left corner, both following curved paths. Teal-colored lines form a stepped, bracket-like shape around the central text.

4.1 เรื่องกำหนดการประชุมคณะกรรมการฯ

ความคืบหน้าที่ผ่านมาและแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ในระยะต่อไป

มีนาคม 2569

อา.	จ.	อ.	พ.	พฤ	ศ.	ส.
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 1 (6 มี.ค. 69)

เวลา: 9.00-12.00 น.

รายละเอียด: ภาพรวมเศรษฐกิจ

เมษายน 2569

อา.	จ.	อ.	พ.	พฤ	ศ.	ส.
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 2 (9 เม.ย. 69)

เวลา: 14.00-16.00 น.

รายละเอียด: การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจรายสาขา (Real Sector)

พฤษภาคม 2569

อา.	จ.	อ.	พ.	พฤ	ศ.	ส.
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 3 (18 พ.ค. 69)

เวลา: 16.00-18.00 น.

รายละเอียด: การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจรายสาขา (Real Sector)

มิถุนายน 2569

อา.	จ.	อ.	พ.	พฤ	ศ.	ส.
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 4 (11 มิ.ย. 69)

เวลา: 14.00-16.00 น.

รายละเอียด: ระบบนิเวศการปรับตัวแรงงาน และการแข่งขัน

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 5 (24 มิ.ย. 69)

เวลา: 09.00-12.00 น.

รายละเอียด: เศรษฐกิจนอกระบบ และ SMEs

กรกฎาคม 2569

อา.	จ.	อ.	พ.	พฤ	ศ.	ส.
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 6 (2 ก.ค. 69)

เวลา: 14.00-16.00 น.

รายละเอียด: ยุทธศาสตร์การพัฒนาสาขาเป้าหมาย

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 7 (17 ก.ค. 69)

เวลา: 9.00-12.00 น.

รายละเอียด: การเงิน และการคลัง

สิงหาคม 2569

อา.	จ.	อ.	พ.	พฤ	ศ.	ส.
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 8 (24 ก.ค. 69)

เวลา: 14.00-16.00 น.

รายละเอียด: สรุปร

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 9 (27 ส.ค. 69)

เวลา: 14.00-16.00 น.

รายละเอียด: สรุปร 2

กรอบแนวคิดร่างแผนฯ 14 ด้านเศรษฐกิจ

5 เสาหลัก การพัฒนา

1 มุ่งยกระดับผลิตภาพ PRODUCTIVITY

- เศรษฐกิจขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้น
- เพิ่มอัตราการขยายตัวของผลิตภาพแรงงานและผลิตภาพการผลิตรวม (TFP)
- สัดส่วนรายจ่าย R&D ต่อ GDP เพิ่มขึ้น

2 เสริมสร้างความสามารถ ในการปรับตัว ADAPTABILITY

- อัตราการเรียนรู้/อบรมทักษะของวัยแรงงานเพิ่มขึ้น
- อัตราการเข้าสู่ตลาดของกิจการใหม่เพิ่มขึ้น
- สัดส่วนการจ้างงานในสาขาเป้าหมายเพิ่มขึ้น

3 สร้างโอกาสและกระจายประโยชน์ อย่างทั่วถึง INCLUSIVITY

- สัดส่วนการจ้างงานนอกระบบลดลง
- เพิ่มรายได้แรงงานและความมั่งคั่งของคนไทย
- ขยายฐานภาษี
- สัดส่วนสินเชื่อของ SMEs ต่อสินเชื่อรวมเพิ่มขึ้น

4 สร้างภูมิคุ้มกัน Resiliency

- สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ลดลง
- เพิ่มสัดส่วนรายได้ของรัฐบาลต่อ GDP
- ลดสัดส่วนหนี้ผิดนัดชำระต่อสินเชื่อรวม
- ลดจำนวนอาชญากรรมทางการเงิน

เป้าหมาย

ประเด็นและ แนวทางการพัฒนา

การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ รายสาขาและยกระดับ เครื่องยนต์เศรษฐกิจใหม่

- ยกระดับภาคการผลิตเดิมที่มีศักยภาพให้ต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่า (เกษตร เกษตรแปรรูป ท่องเที่ยว สุขภาพ)
- สร้างเครื่องยนต์เศรษฐกิจใหม่ (อุตสาหกรรม Hi-tech ยานยนต์แห่งอนาคต และ เศรษฐกิจสร้างสรรค์)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาฯ สาขาเป้าหมาย
ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 6 (2 ก.ค. 69)

การพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อ การปรับตัวของแรงงาน ธุรกิจ และภาครัฐ

- สร้างสภาพแวดล้อมที่จูงใจให้แรงงานปรับทักษะ
- ยกระดับพลวัตทางธุรกิจ
- สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแข่งขันที่เป็นธรรม

การลดสัดส่วนเศรษฐกิจ นอกระบบ

- ซ่อม ระบบความคุ้มครองทางสังคมและการบูรณาการฐานข้อมูลภาครัฐ
- สร้าง แรงจูงใจให้ผู้ประกอบการและแรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบ

การพัฒนา SMEs ให้แข่งขันได้ อย่างเป็นธรรม

- ซ่อม ระบบกลไกการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการ
- สร้าง ศักยภาพของ SMEs ให้เติบโตและเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิต

การบริหารจัดการภาครัฐ

ซ่อม เสถียรภาพทางการคลัง
สร้าง กลไกภาคการเงินให้มี
ประสิทธิภาพ

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 7
(17 ก.ค. 69)

Back up

เสาหลักที่ 1 การพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ (Transform the Economy)

กระจายความเท่าเทียม (Inclusivity)

3

การลดสัดส่วนเศรษฐกิจนอกระบบ

3.1

(ข้อม) ระบบความคุ้มครองทางสังคม บูรณาการระบบบริหารจัดการฐานข้อมูลกลางภาครัฐ

1

ยกระดับระบบความคุ้มครองทางสังคมให้มีความครอบคลุมและเพียงพอต่อการดำรงชีพอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในกลุ่มเปราะบางและผู้สูงอายุ

2

บูรณาการฐานข้อมูลต่าง ๆ ของรัฐบาลเข้าด้วยกัน อาทิ ฐานข้อมูลผู้เสียภาษี ฐานข้อมูลประกันสังคม และฐานข้อมูลการจดทะเบียนการค้า เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการให้บริการของรัฐและช่วยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งกำหนดแนวทางในการควมรวมระบบสวัสดิการต่าง ๆ ที่มีความซ้ำซ้อน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดูแลสวัสดิการประชาชน

3

พัฒนากฎระเบียบในการคุ้มครองแรงงานอิสระ โดยเฉพาะแรงงานอิสระที่มีนายจ้างเพื่อให้แรงงานอิสระสามารถเข้าถึงสวัสดิการแรงงานที่จำเป็น เช่น ค่าชดเชยกรณีทุพพลภาพหรือตาย ค่าชดเชยรายได้ระหว่างป่วยหรือพักฟื้น รวมถึงกลไกการระงับข้อพิพาทและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

เสาหลักที่ 1 การพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ (Transform the Economy)

กระจายความเท่าเทียม (Inclusivity)

3

การลดสัดส่วนเศรษฐกิจนอกระบบ

3.2

(สร้าง) การสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการและแรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบ

1

กำหนดมาตรการจูงใจให้แรงงานนอกระบบที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องมาเป็นแรงงานในระบบ เช่น กฎหมายการจ้างงานรายชั่วโมง รวมทั้งการส่งเสริมให้กลุ่มที่หลุดออกจากระบบการทำงาน เช่น กลุ่มเยาวชนว่างงานและอยู่นอกระบบการศึกษา (NEETs) กลุ่มแรงงานใกล้เกษียณ (Pre-aging) กลุ่มผู้สูงอายุที่ต้องการกลับเข้าสู่ระบบการทำงาน

2

สร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการและแรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและฐานข้อมูลผู้ประกอบการของภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิในการได้รับสวัสดิการและการเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐ ควบคู่ไปกับบูรณาการฐานข้อมูลเพื่อให้สามารถช่วยเหลือได้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

3

ลดขั้นตอนและต้นทุนในการจดทะเบียนธุรกิจ รวมถึงการลดความซับซ้อนของการประเมินภาษีนิติบุคคล การพัฒนาระบบใบกำกับภาษีออนไลน์ (E-invoice) เพื่อเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลด้านการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการเพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาล อาทิ การเข้าถึงสินเชื่อในต้นทุนที่เหมาะสมจากสถาบันการเงิน การได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างในงานของภาครัฐ เป็นต้น

4

กำหนดแนวนโยบายในการขยายฐานภาษี อาทิ การปรับลดระดับรายได้ขั้นต่ำที่ต้องยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การพัฒนาระบบการตรวจสอบฐานรายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยกระดับการตรวจสอบการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านสถาบันการเงิน รวมไปถึงการพิจารณาขยายภาษีเงินได้ติดลบ (Negative Income Tax) หรือการให้เครดิตภาษีกับผู้ที่มีรายได้ต่ำ (Earned Income Tax Credit)

เศรษฐกิจนอกระบบ: สาเหตุที่เศรษฐกิจนอกระบบของไทยมีขนาดใหญ่

- OECD (Economic Survey: Thailand 2025) พบว่าเศรษฐกิจนอกระบบของไทยมีขนาดใหญ่จากปัจจัยเชิงโครงสร้างหลายประการที่เชื่อมโยงกัน โดยตลาดแรงงานไทยยังพึ่งพาแรงงานอาชีพอิสระและแรงงานครอบครัวจำนวนมาก ขณะที่แรงงานนอกระบบกระจุกตัวสูงในภาคเกษตรและภาคบริการทักษะต่ำซึ่งมีผลิตภาพต่ำ รายได้ไม่แน่นอน และเข้าสู่ระบบได้ยาก นอกจากนี้ แรงงานจำนวนมากไม่น้อยยังมีระดับการศึกษาและทักษะไม่สูงพอที่จะย้ายเข้าสู่งานในระบบที่มีคุณภาพดี ขณะเดียวกัน ระบบคุ้มครองทางสังคมแบบสมทบยังครอบคลุมแรงงานเพียงบางส่วน ทำให้แรงจูงใจในการเข้าสู่ระบบยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและผู้ประกอบอาชีพอิสระที่มองว่าเงินสมทบและต้นทุนการปฏิบัติตามกฎระเบียบเป็นภาระเพิ่มเติม อีกทั้งกฎระเบียบด้านธุรกิจและแรงงานบางส่วน รวมถึงต้นทุนการจ้างงานในระบบ ยังเป็นอุปสรรคต่อการเข้าสู่ของวิสาหกิจขนาดเล็ก ประกอบกับการบังคับใช้กฎหมายภาษี กฎหมายแรงงาน และกฎหมายด้านความปลอดภัยในการทำงานยังไม่เข้มแข็งเพียงพอ จึงทำให้แรงงานและผู้ประกอบการจำนวนมากยังคงดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอยู่นอกระบบต่อไป ส่งผลให้เศรษฐกิจนอกระบบยังมีขนาดใหญ่และเป็นข้อจำกัดต่อผลิตภาพ รายได้ภาครัฐ และความทั่วถึงของระบบคุ้มครองทางสังคมของประเทศ
- Korwatanasakul (2021) (Determinants, wage inequality, and occupational risk exposure of informal workers: A comprehensive analysis with the case study of Thailand) ยังพบว่าปัจจัยกำหนดความเป็นแรงงานนอกระบบในไทยมีความเชื่อมโยงกับ ระดับการศึกษา อายุ พื้นที่อยู่อาศัย ภาคเศรษฐกิจ และลักษณะอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งตอกย้ำว่าปัญหาเศรษฐกิจนอกระบบของไทยเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างมากกว่าจะอธิบายด้วยเหตุผลด้านกฎหมายหรือการบังคับใช้อย่างเดียว

เศรษฐกิจนอกระบบ: สาเหตุที่เศรษฐกิจนอกระบบของไทยมีขนาดใหญ่

- ธนาคารโลก (World Bank, Thailand Economic Monitor: Restoring Incomes, Recovering Jobs) รายงานว่าเศรษฐกิจนอกระบบของไทยมีขนาดใหญ่เพราะตลาดแรงงานยังมีปัญหาเชิงโครงสร้าง ได้แก่ การสร้างงานที่มีคุณภาพยังไม่เพียงพอ การเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ภาคที่มีผลิตภาพสูงชะลอตัว และแรงงานจำนวนมากยังคงกระจุกตัวอยู่ในงานที่กะต่า ธนาคารโลกยังชี้ด้วยว่าแรงงานที่มีการศึกษาดำมีแนวโน้มอยู่ในภาคนอกระบบสูงกว่าแรงงานที่มีการศึกษาสูง และแรงงานสูงอายุจำนวนมากยังต้องพึ่งพางานนอกระบบต่อไป เพราะโอกาสเข้าถึงงานในระบบหลังอายุ 60 ปีมีจำกัด จึงทำให้เศรษฐกิจนอกระบบยังทำหน้าที่เป็นแหล่งรองรับแรงงานจำนวนมากของประเทศ
- องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO, Women and Men in the Informal Economy: A Statistical Brief) อธิบายว่าเศรษฐกิจนอกระบบมีขนาดใหญ่เพราะโครงสร้างการจ้างงานยังพึ่งพา ผู้ประกอบอาชีพอิสระ แรงงานครอบครัว และกิจการขนาดเล็ก อยู่มาก กลุ่มเหล่านี้มักมีข้อจำกัดทั้งด้านรายได้ ผลิตภาพ การเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคม และความสามารถในการปฏิบัติตามกฎระเบียบของรัฐ จึงมีแนวโน้มดำเนินกิจกรรมอยู่นอกระบบต่อเนื่อง กล่าวอีกนัยหนึ่ง ภาคนอกระบบไม่ได้สะท้อนเพียงการหลีกเลี่ยงกฎหมายเท่านั้น แต่ยังสะท้อนข้อจำกัดเชิงโครงสร้างของตลาดแรงงานและระบบคุ้มครองทางสังคมด้วย
- ธนาคารแห่งประเทศไทย (A Better Understanding of Thailand's Informal Sector) กล่าวว่าเศรษฐกิจนอกระบบของไทยมีขนาดใหญ่เพราะภาคนอกระบบทำหน้าที่เป็นกันชนของตลาดแรงงาน ในช่วงเศรษฐกิจชะลอหรือเกิดวิกฤต โดยช่วยดูดซับแรงงานที่หลุดจากงานในระบบใหญ่ยังมีช่องทางหารายได้ต่อไปได้ ดังนั้น ในบริบทไทย ภาคนอกระบบจึงไม่ได้มีแต่ด้านลบในเชิงทฤษฎี หากยังเป็นกลไกรองรับความเปราะบางของครัวเรือนและแรงงานจำนวนมาก เมื่อเศรษฐกิจในระบบไม่สามารถสร้างงานที่เพียงพอหรือทั่วถึง ภาคนอกระบบจึงยังคงขยายตัวและดำรงอยู่ในระดับสูง